

F. t. beslutn. vedr. afskaffelse af starthjælpen m.v.

Beslutningsforslag nr. B 68. Fremsat den 12. april 2005 af Kamal Qureshi (SF), Anne-Marie Meldgaard (S), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om afskaffelse af starthjælpen og forhøjelse af introduktionsydelsen til kontanthjælpsniveau

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag, der indebærer, at den særlige start-hjælp til udlændinge, som har opholdt sig her i landet under 7 år, afskaffes, således at disse per-

soner får ret til fuld kontanthjælp efter samme retningslinjer, som gælder for øvrige borgere. Desuden pålægges regeringen at hæve niveauet for introduktionsydelsen til niveauet for kontant-hjælp.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 105 fra folketingsåret 2002-03 (se Folketingstidende 2002-03, forhandlingerne side 6839 og tillæg A, side 4483 og 4485).

Med lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven blev der bl.a. gennemført en ny regel om såkaldt starthjælp til personer, der ikke har boet i Danmark i sammenlagt 7 år af de sidste 8 år. Introduktionsydelsen til udlændinge omfattet af integrationsloven blev samtidig ændret således, at den svarer til satsene for starthjælp. Der henvises til lovforslag nr. L 126, folketingsåret 2001-02, 2. samling, (se Folketingstidende 2001-02, 2. samling, forhandlingerne side 3951, 7088 og 7850, tillæg A side 4092 og 4124, tillæg B side 1358 og 1649 samt tillæg C side 668). Reglerne er siden ændret med lov nr. 1040 af 17. december 2002, jf. lovforslag nr. L 89, folketingsåret 2002-03, (se Folketingstidende 2002-03, forhandlingerne side 1449 og 2383 samt tillæg A side 2019 og 2026).

Forslaget om afskaffelse af starthjælpen har fået fornyet aktualitet med Integrationsministeriets egen undersøgelse, som dokumenterer, at starthjælpen ikke virker efter hensigten. Men på trods af undersøgelsen fra sit eget ministerium fastholder integrationsminister Rikke Hvilshøj, at starthjælpen virker. Samtidig viser nye tal fra Danmarks Statistik, at kommunerne i meget høj grad bedømmer, at starthjælpen ikke udgør et tilstrækkeligt levestandardgrundlag, idet 2/3 af modtagerne af starthjælp modtager yderligere økonomisk hjælp fra kommunen.

Starthjælpen har flere gange været genstand for international kritik og beskyldninger om at være konventionsstridig. Hver gang har regeringen afvist denne kritik trods det eksplicite løfte om at ville overholde alle internationale konventioner. For et land, der historisk har spillet en meget loyal og konstruktiv rolle i FN, og som nylig har fået en plads i FN's sikkerhedsråd, er det decideret pinligt ikke at ville leve op til de konventioner, Danmark har tiltrådt, og at enhver form for kritik af den danske praksis blankt afvises.

Starthjælp er i strid med flygtningekonventionen. UNHCR har således gjort det klart, at den danske starthjælp – i lighed med introduktionsydelsen, som var gældende under den forrige regering – er konventionsstridig. Danmark har selv, med underskriften på flygtningekonventionen, bedt UNHCR om at overvåge flygtninges rettigheder i Danmark. Derfor er kritikken legitim og alvorlig. Den danske regering bør følge den tidligere regerings eksempel og opgive sin illegitime lovgivning, sådan som UNHCR allerede i sit høringssvar til loven benævnte den.

For at loven ikke skulle være i strid med flygtningekonventionen, måtte alle flygtninge få arbejde. Det gør imidlertid kun ca. 10 pct. Den anden mulighed er, at kommunerne gav flygtninge ekstra ydelser, så de kom op på et niveau svarende til kontanthjælpen.

Flygtningekonventionens artikel 23 siger desuden: »Med hensyn til offentlig hjælp og understøttelse skal de kontraherende stater indrømme flygtninge, der lovligt bor indenfor deres område, samme behandling som deres egne statsborgere.« Flygtninge skal således ligestilles med danske borgere. Der er derfor ingen tvivl.

Siden de nye regler om starthjælp trådte i kraft den 1. juli 2002, har det – efter forslagsstillernes opfattelse ikke overraskende – vist sig, at de personer, der er henvist til at klare sig for starthjælpen, har overordentlig svært ved det. Det giver naturligvis først og fremmest store problemer for dem selv, men det er heller ikke helt problemfrit for de kommuner, de bor i. Dette har nu været diskuteret i Folketinget ved adskillige lejligheder, herunder ved behandlingen af beslutningsforslag nr. B 110, folketingsåret 2003-04, 1. samling, (se Folketingstidende 2003-04, 1. samling, forhandlingerne side 6194 og tillæg A side 4853 og 4855) og beslutningsforslag nr. B 31, folketingsåret 2003-04, 1. samling, (se Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne side 2706 og tillæg A side 1513 og 1517). Ikke desto mindre kan vi konstatere, at problemerne med starthjælpen består:

- Den skaffer ikke flygtninge/indvandrere i arbejde, sådan som regeringen havde lovet, hvilket CASA har dokumenteret.
- Arbejdsløsheden er steget generelt i Danmark under den siddende regering, og det er velkendt, at arbejdsmarkedet »tager de bedste først«, hvilket oven i købet er en sandhed med modifikationer, al den stund at etniske minoriteter med højeste kvalifikationsniveau alligevel ofte forbigås.
- Gruppen på starthjælp fattiggøres i stigende grad og hæmmes de facto i deres integration, fordi selv almindelig social omgang effektivt afskæres gennem de lave satser, hvilket Rådet for Socialt Udsatte påpeger i deres årsrapporter.

Da de nye regler om starthjælp blev indført, anførte regeringen, at formålet med dem var at få flere i arbejde og færre på offentlig forsørgelse. Eller sagt på en anden måde: Ved at sætte starthjælpen så lavt, at man dårligt kan leve for den, håbede regeringen, at flere nyttilkomne udlændinge ville finde et arbejde og dermed blive integreret på arbejdsmarkedet og i det danske samfund.

Den forhenværende integrationsminister har dog tilsyneladende selv erkendt, at det er overordentlig svært for de nyttilkomne udlændinge at finde et arbejde. Under førstebehandlingen af lovforslag nr. L 157 (Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Reform af aktiverings- og undervisningsindsatsen over for voksne asylansøgere m.v. og af systemet vedrørende udbetaling af kontante ydelser til asylansøgere m.v.)) sagde ministeren bl.a. at, »hvis nu LO accepterer, at asylsøgere kan komme ud og arbejde på almindelige vilkår, om regeringen så vil gå med til det, er svaret et klart nej. Det skyldes det usandsynlige besvær, vi har i alle kommuner med at finde job til dem, der har fået asyl. Det er en gigantisk opgave. Jeg var i går i en sjællandsk kommune, hvor man har mellem 80 og 90 nyankomne. Sidste år var kun seks af dem i arbejde, og nu er man kommet op på 11. Det vidner lidt om opgavens omfang.« Der henvises til lovforslag nr. L 157, folketingsåret 2002-03, (se Folketingstidende 2002-03, forhandlingerne side 4720, 7797 og 7934, tillæg A side 3948 og 4010, tillæg B side 838, samt tillæg C side 342).

Erfaringerne fra det halve år, loven har virket, har da også vist, at udlændinge på starthjælp bruger al deres energi på at overleve og således ikke har psykiske ressourcer til også at søge arbejde.

I Fyens Stiftstidende den 17. januar 2003 har socialdirektøren i Faaborg Kommune svaret på spørgsmål om, hvad satserne for starthjælp konkret indebærer for en familie med to voksne og 6 børn. Regnestykket ser

sådan ud: Efter skat har familien en nettoydelse på 8.843 kr. pr. måned til rådighed. Herfra skal trækkes 3.459 kr. til husleje, som er en fast takst for indkvarteringsbolig, således at rådighedsbeløbet netto bliver 5.384 kr. Dertil kommer børnecheck på 5.016 kr., så familiens samlede rådighedsbeløb bliver 10.400 kr., eller 43,33 kr. pr. dag pr. person. Dette beløb skal dække mad, beklædning, andre personlige fornødenheder, fritidsinteresser, transport m.m.

Til Politiken den 13. januar 2003 har integrationschefen i Hedensted og Juelsminde Kommuner udtalt, at ingen af de familier, som de to kommuner siden den 1. juli 2002 har modtaget, har kunnet klare sig på denne lave ydelse. »Samtlige familier har vi måttet give ekstra hjælp. De får boligtillæg, og derudover må vi give dem penge til buskort, så de kan komme på sprogskole. De har også fået penge til vintertøj til børnene og til medicin. Starthjælpen er så lav, at ingen kan klare en ekstra udgift«, udtaler integrationschefen til avisen.

I samme artikel udtaler borgmesteren i Faaborg Kommune: »Siden 1. juli har vi modtaget 27 flygtninge og indvandrere – ingen har arbejde. Vi gør alt, hvad vi kan, men det er svært, når man kun har været i byen i få måneder og ikke taler dansk ... De fleste bor uden for byen og skal til sprogundervisning. Deres ydelse rækker ikke til busbilletter, og derfor får de gratis buskort, foreløbig indtil sommerferien. Derudover hjælper vi med enkelttydelser.«

Som bekendt indeholdt den oprindelige integrationslov fra 1998 også en integrationsydelse, der var lavere end kontanthjælpen (jf. lov nr. 474 af 1. juli 1998, lovforslag nr. L 60, folketingsåret 1997-98, 2. samling, Folketingstidende 1997-98, 2. samling, forhandlingerne side 977, 2420 og 2586, tillæg A side 1650 og 1720, tillæg B side 628 og 763 og tillæg C side 511).

Den daværende regering måtte dog indse, at det ikke var en heldig beslutning, og fremsatte derfor i december 1999 et lovforslag, der rettede op på situationen (jf. lov nr. 57 af 25. januar 2000, lovforslag nr. L 148, folketingsåret 1999-2000, Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne side 2343, 3230 og 3340, tillæg A side 3927 og 3957, tillæg B side 330 og 338 og tillæg C side 334). I bemærkningerne til dette lovforslag står der bl.a.:

»I forbindelse med integrationslovens ikrafttræden iværksatte regeringen en evaluering af loven. Handlingsplanen for evalueringen blev fremsendt til Folketingets Retsudvalg den 26. marts 1999. I overensstemmelse med denne handlingsplan er der som en del af evalueringen foretaget en spørgeskemaundersøgelse, hvori 34 af landets kommuner har deltaget. Undersø-

gelsen belyser blandt andet spørgsmål om boligplaceringen af flygtninge, kommunernes udarbejdelse af handlingsplaner samt udlændingenes beskæftigelsesforhold og samlede økonomiske situation.

De foreløbige resultater af denne undersøgelse har vist, at det i vidt omfang er lykkedes for kommunerne at skaffe boliger til flygtningene og at udarbejde handlingsplaner og tilbyde danskundervisning inden for de i loven fastsatte frister. Samtidig har undersøgelsen vist, at kun få af udlændingene er kommet i arbejde, og at udlændingene i vidt omfang har modtaget hjælp efter reglerne om hjælp i særlige tilfælde. Udlændin-

gene kan som følge heraf have vanskeligere ved at deltage i det almindelige sociale samfundsliv. Det hæmmer integrationsindsatsen i kommunerne og kan modvirke en positiv effekt af introduktionsprogrammet.

Med henblik på at give landets kommuner og nyankomne udlændinge de bedst mulige forudsætninger for det videre integrationsarbejde finder regeringen det nødvendigt at foreslå, at blandt andet reglerne om introduktionsydelsens størrelse afpasses reglerne i lov om aktiv socialpolitik.«

Skriftlig fremsættelse

Kamal Qurechi (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af starthjælpen og forhøjelse af introduktionsydelsen til kontanthjælpsniveau.

(Beslutningsforslag nr. B 68).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.